

A TEOLÓGIA SZAK – LELKÉSZ SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK
2023.

1. A kisgyermekkor, iskolás- és serdülőkor fejlődéslélektana és jelentősége a katechézisben (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
2. A hittanóra szervezési szintjei (tanterv, tanmenet, tematikus tervezés, óravázlat), és legfontosabb módszertani eljárásai (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
3. A gyermekistentisztelet – helye a gyülekezet életében, szervezési rendje, felépítése (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
4. A konfirmáció – történeti előzményei, gyülekezeti kapcsolódása, a konfirmációi előkészítés műfaji sajátosságai, a konfirmáció eseménye (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
5. A lelkigondozás bibliai alapjai és lélektani vonatkozásai (a jelentősebb személyiség lélektani iskolák közül a hallgató szabadon választhat egyet részletesebb bemutatásra: S. Freud, C. G. Jung, A. Adler, E. Erikson, C. Rogers személyiségelméletei) (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
6. A lelkigondozói beszélgetés kommunikációs alapjai, lehetőségei, formai és tartalmi feltételei, különleges és hagyományos eljárásai (beteglátogatás, családlátogatás, krízis-beszélgetés) (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
7. Az élettől búcsúzó ember: a haldoklás és a gyász folyamatának lelkigondozói kísérése (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
8. A család lelkigondozása: modellek, funkciók, válságok, a lelkigondozás alkalmi és lehetőségei (tételgazda: Dr. Bodó Sára)
9. Paradigmaváltások a misszió teológiájában, különös tekintettel az egyház és az üdvösség értelmezésére (tételgazda: Dr. Gaál Sándor/Dr. Gonda László)
10. A modern kori ökumenikus mozgalom (tételgazda: Dr. Gaál Sándor/Dr. Gonda László)
11. Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon I. A római katolikus egyház, az ortodox egyház (tételgazda: Dr. Gonda László)
12. Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon II. A görög katolikus egyház, a református egyház, az evangélikus egyház, a baptista egyház (tételgazda: Dr. Gonda László)
13. A gyülekezet természetes fejlődése (tételgazda: Dr. Gaál Sándor)
14. Az eredményes egyház 12 kulcsa (tételgazda: Dr. Gaál Sándor)
15. Állami alaptörvény és református egyházalkotmányok
(a) Melyek a vallásszabadságra és az egyházakra vonatkozó rendelkezések Magyarország Alaptörvényében.

(b) A Magyarországi Református Egyház alkotmánya milyen egyházkormányzati szinteket határoz meg, és az egyes szinteken milyen testületi szervek működnek? Melyek az egyházközség testületei, tisztségviselői és alkalmazottai? Mennyiben hasonló ehhez a Magyar Református Egyház Alkotmánya? (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

16. A vallásszabadság gyakorlásának állami keretei és a lelkész jogállása

(a) Adjon vázlatos áttekintést a vallásszabadságról, és az egyházak jogállásáról szóló állami törvényben szabályozott kérdésekről, különös tekintettel a vallási közösség és az egyházi jogi személy működésére vonatkozó szabályokra.

(b) Ismertesse a lelkészi életpálya főbb szakaszait a lelkészek jogállásáról szóló törvény alapján. Melyek a lelképásztori állás betöltésének módjai a Magyarországi Református Egyházban? Ismertesse a meghívásos választási eljárás legfontosabb szabályait. (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

17. A hitoktatás állami keretei és az egyházi választások

(a) A hitoktatásra vonatkozó állami szabályok, a hitoktatás milyen típusait teszik lehetővé, és azt hogyan támogatják?

(b) Adjon áttekintő ismertetést az egyházmegyei egyházkerületi és zsinati tisztségviselők megválasztásáról. (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

18. Az egyházi működés állami forrásai és az egyház gazdálkodása

(a) Milyen állami forrásokra és támogatásokra jogosult a Magyarországi Református Egyház, és ezek milyen egyházi tevékenységekhez kötődnek? Ismertesse a személyi jövedelemadó egyházak számára rendelhető 1 %-ával kapcsolatos főbb szabályokat.

(b) Melyek az egyházi gazdálkodás törvényes alapelvei a Magyarországi Református Egyházban? Ismertesse az egyházközségi gazdálkodás éves rendjét (tételgazda: Dr. Molnár Pál)

Irodalomjegyzék a teológia szak – lelkész szakirány 2023. évi záróvizsga tételleihez:

Katechetika:

1) A kisgyermekkor, iskolás- és serdülőkor fejlődéslélektana és jelentősége a katechézisben

Irodalom: Mönks, F. J. - Knoers, A. M. P.: *Fejődéslélektan. Pedagógiai Pszichológia I.* Fitt Image - Ego School, Szentendre, 1998. Murányi-Kovács E. - Kabainé Huszka A.: *A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. Schweitzer, F.: *Vallás és életút. Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban.* Kálvin Kiadó, Budapest, 1999. Órai anyag.

2) A hittanóra szervezési szintjei (tanterv, tanmenet, tematikus tervezés, óravázlat), és legfontosabb módszertani eljárásai

Irodalom: Bodó S. - Fekete K. (szerk.), *Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény.* Debrecen, 1998. Órai anyag

3) A gyermekistentisztelet – helye a gyülekezet életében, szervezési rendje, felépítése

Irodalom: Boross G.: *Gyermekistentisztelet és hitoktatás. Theologiai Szemle 1992/4.* 219–224. Czeglédy S.: *A katechetika vázolata.* Debrecen, 1981. Órai anyag

4) A konfirmáció - történeti előzményei, gyülekezeti kapcsolódása, a konfirmációi előkészítés műfaji sajátosságai, a konfirmáció eseménye

Irodalom: Molnár M.: *A konfirmáció célja és értelme. Református Egyház, 1995/február* 31–36. Bodó Sára: *Útkeresés konfirmációi gyakorlatunkban 1–2. Református Egyház 16 (2004)/1, B/III; Református Egyház 16 (2004)/2, 48–49.* Órai anyag

Poimenika:

5) A lelkigondozás bibliai alapjai és lélektani vonatkozásai (a jelentősebb személyiséglélektani iskolák közül a hallgató szabadon választhat egyet részletesebb bemutatásra: S. Freud, C. G. Jung, A. Adler, E. Erikson, C. Rogers személyiségelméletei)

Irodalom: Hézszer G.: *A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2001. Boross G.: *Poimenika.* Budapest 1991. Miskolc –Sárospatak, 1994. Órai anyag

6) A lelkigondozói beszélgetés kommunikációs alapjai, lehetőségei, formai és tartalmi feltételei, különleges és hagyományos eljárásai, (beteglátogatás, családlátogatás, krízis-beszélgetés)

Irodalom: Hézszer G.: *A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2001. Faber, H. - Schoot, E. van der: *A lelkigondozói beszélgetés lélektana.* HÍD, Szeged, 1990. Tringel L.: *A gyógyító beszélgetés.* Órai anyag

7) Az élettől búcsúzó ember: a haldoklás és a gyász folyamatának lelkigondozói kísérése

Irodalom: Hézszer G.: *A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2001. Kübler Ross, E.: *A halál és a hozzá vezető út.* Gondolat Kiadó, Budapest, 1988. Pilling J. (szerk.): *Gyász.* Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2003. Órai anyag

8) A család lelkigondozása: modellek, funkciók, válságok, a lelkigondozás alkalmi és lehetőségei

Irodalom: Hézszer G.: *A pásztori pszichológia gyakorlati kézikönyve.* Kálvin Kiadó, Budapest, 2001. Satir, V.: *Az új családműhely. A család együttélésének művészete.* BFI – Budapest, é.n. Órai anyag.

Missziológia és felekezettudomány:

9) Paradigmaváltások a misszió teológiájában, különös tekintettel az egyház és az üdvösség értelmezésére

Irodalom: Bosch, D. J.: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában,* Budapest, PMTI-Harmat, 2005, 165–174. 340–369.

10) A modern kori ökumenikus mozgalom

Irodalom: Pásztor J.: Ötven éves az Egyházak Világtanácsa I–IV, in: *Református Egyház* 51 (1999), 65kk, 87kk, 133kk, 166kk; Bosch, D. J.: *Paradigmaváltások a misszió teológiájában*, Budapest, PMTI-Harmat, 2005, 418–426.

11) Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon I. A római katolikus egyház, az ortodox egyház

Irodalom: Gesztely T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1991, 25–90; Bajusz F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. Keresztyén felekezetek I- II.*, Budapest, Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, 1985, 16–24 + a Központi Statisztikai Hivatal aktuális vallási adatsora: www.ksh.hu.

12) Jelentősebb keresztyén felekezetek Magyarországon II. A görög katolikus egyház, a református egyház, az evangélikus egyház, a baptista egyház

Irodalom: Gesztely T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1991, 25–90; Bajusz F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái. Keresztyén felekezetek I- II.*, Budapest, Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, 1985, 16–24 + a Központi Statisztikai Hivatal aktuális vallási adatsora www.ksh.hu.

13) A gyülekezet természetes fejlődése

Irodalom: Schwarz, C. A.: *A gyülekezet természetes fejlődése*, Jánoshalma, BMSZ, 1996, 6–127.

14) Az eredményes egyház 12 kulcsa

Irodalom: Bütösi J. – Callahan, K. L.: *Gyülekezetépítés ma. Az eredményes egyház 12 kulcsa*, Debrecen, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, 2004.

Egyházjog:

15) Állami alaptörvény és református egyházalkotmányok:

(a) Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) VII. cikk;

(b) A Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye 2022. évi I. törvény (Alkotmánytörvény.)

16) A vallásszabadság gyakorlásának állami keretei és a lelkész jogállása:

(a) A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. tv. (Ehtv.) törvény I., II. és IV. fejezet;

(b) A lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló 2013. évi I. törvény

17) A hitoktatás állami keretei és az egyházi választások:

(a) A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. tv. (Ehtv.) törvény **19/A. §**

(b) A Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvény (Választójogi törvény)

18) Az egyházi működés állami forrásai és az egyház gazdálkodása:

(a) Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 2-7. §-ai, valamint a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény 1. § (4) és (7) bekezdései, 4/A §-a, 6/A §. (5a) bekezdése

(b) 2013. évi IV. törvény a Magyarországi Református Egyház gazdálkodásáról 2-8. és 11-19. §-ai).

FIGYELEMFELHÍVÁS: A MRE Zsinat 2022-ben új Alkotmánytörvényt és választójogi törvényt fogadott el, az irodalomjegyzék már azokat tartalmazza.

A jogszabályok elérése:

Állami jogszabályok: Nemzeti Jogszabálytár <https://njt.hu/>

Magyarországi Református Egyház jogszabályai:

<https://www.reformatus.hu/egyhazunk/dokumentumkereso/torvenyek/>